

สารบัญ

๑. สรุป โครงสร้างรัฐธรรมนูญในภาคของไทย.....	๑๓
[กรกฎาคม ๒๕๓๔]	
- ส่วนที่ ๑ ข้อความที่ควรทราบเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ	๑๕
(ก) เหตุแห่งการยึดอำนาจ (กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔)	๑๕
(ข) วิวัฒนาการของระบอบการปกครอง (ความเข้าใจพื้นฐานที่สมควรทราบ ก่อนการร่างรัฐธรรมนูญฯ)	๑๕
๑. ระบบรัฐสภา - (Parliamentary System)	๑๕
๒. ระบบประธานาธิบดี (Presidential System)	๑๗
๓. ความหมายของคำว่า “การแยกอำนาจบริหารออกจากอำนาจนิติบัญญัติ”	๑๘
(ค) กลไกบางประการในการเขียนรัฐธรรมนูญที่ควรทราบ (organic law)	๑๙
- ส่วนที่ ๒ โครงสร้างของรัฐธรรมนูญ (ตามแนวทางใหม่)	๒๑
(ก) “รูปแบบ” ของระบอบการปกครอง	๒๑
(ข) องค์การทางการเมือง	๒๒
๑. ฝ่ายบริหาร	๒๒
๒. ฝ่ายนิติบัญญัติ	๒๔
๓. ความสัมพันธ์ระหว่าง “ฝ่ายบริหาร” กับ “ฝ่ายนิติบัญญัติ”	๒๙
(ค) สถาบันและองค์กรสำคัญในรัฐธรรมนูญ และ ระบบ impeachment	๓๐
๑. สถาบันและองค์กรสำคัญที่สมควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ	๓๐
๒. ระบบ impeachment (กลไกควบคุมวินัยทางการเมือง)	๓๓
(ง) “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ” (organic law)	๓๕
- ส่วนที่ ๓ ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการร่างรัฐธรรมนูญของไทย (ในขณะนี้)	๓๖
๒. ที่มาของโครงการศึกษาเพื่อการปฏิรูปรัฐธรรมนูญสำหรับประเทศไทย....	๓๙
[มีนาคม ๒๕๓๕]	
(๑) เพราะเหตุใดจึงมีโครงการฯ นี้	๓๙
(๒) แนวความคิดในการกำหนดขั้นตอนของโครงการฯ	๔๕
(ก) วัตถุประสงค์ของโครงการ	๔๘

(ข) นักวิชาการที่ร่วมมือจัดทำเอกสารวิชาการ (ระยะที่หนึ่งของโครงการ)	๔๘
(ค) หัวข้อของเอกสารวิชาการ (เปรียบเทียบ) ที่จะจัดทำขึ้น	๔๙
๓. พระราชกำหนดนิรโทษกรรมฯ กับคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ.....	๕๑
[มิถุนายน ๒๕๓๕]	
๔. การยุบสภากับเผด็จการทางรัฐสภา.....	๕๙
[มิถุนายน ๒๕๓๕]	
๑. “เผด็จการทางรัฐสภา” ประสพการณ์ใหม่ของประเทศไทย	๕๙
๒. เหตุแห่งการยุบสภา	๖๓
๓. ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจยุบสภา	๖๓
๔. พื้นฐานทางการเมืองของประชาชน	๖๖
๕. “สาเหตุ” แห่งความรุนแรงในการแข่งขันเลือกตั้ง	๗๐
๖. ทางออกของประเทศไทย	๗๓
๖.๑ สำหรับทางออกเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	๗๓
๖.๒ สำหรับการแก้ปัญหาในระยะยาว	๗๕
บทสุดท้าย	๗๖
๕. โอกาสที่ไม่น่าจะต้องเสียไปในการแก้ปัญหาในระยะยาว (การแก้ไข โครงสร้างและกลไกในรัฐธรรมนูญ).....	๗๙
[มิถุนายน ๒๕๓๕]	
๖. วันเลือกตั้ง “บทสุดท้าย” หรือ “บทเริ่มต้น” ของพลังประชาธิปไตย...	๘๗
[กรกฎาคม ๒๕๓๕]	
(๑) บททั่วไป	๘๘
(๒) “ประชาธิปไตยโดยตรง” กับ “ประชาธิปไตยโดยทางผู้แทน”	๘๙
(๓) ความประหลาดของ “ประชาธิปไตยโดยทางผู้แทน”	๙๓
(๔) “วงจรรการเมือง” ของไทย	๙๕
(๕) พลังประชาธิปไตย : โอกาส (เดียว) ที่จะหยุดวงจรการเมือง	๙๙
๗. คอนสติติวชันแนลลิสม์ (Constitutionalism) : ทางออกของ ประเทศไทย.....	๑๐๗
[พ.ศ. ๒๕๓๗]	
๑. ความเบื้องต้น	๑๐๘
๒. คอนสติติวชันแนลลิสม์ - constitutionalism	๑๑๗

๒.๑ ที่มาของ constitutionalism	๑๑๘
๒.๒ วิวัฒนาการและการขยายตัวของ constitutionalism	๑๒๑
๒.๓ สังคมวิทยาการเมือง : “พื้นฐาน” ของ constitutionalism	๑๓๐
๒.๔ หลักกฎหมายมหาชนเกี่ยวกับการจัดองค์กร : “วิธีการ” ของ constitutionalism	๑๓๘
๓. สภาพปัญหาของประเทศไทย	๑๔๗
๓.๑ ความหมายของประชาธิปไตย กับ constitutionalism	๑๔๙
๓.๒ สภาพการบริหารของประเทศไทยในปัจจุบัน	๑๖๑
๓.๓ สภาพทางวิชาการของประเทศไทย	๑๗๖
๔. โอกาสของประเทศไทยที่จะมีรัฐธรรมนูญตามแนวทางของ constitutionalism	๑๘๗
บทสุดท้าย	๑๙๙
๘. คนไทยจะหา “ทางออกทางการเมือง” ได้อย่างไร.....	๒๐๓
[พฤษภาคม ๒๕๕๒]	
ความเบื้องต้น	๒๐๓
(๑.๑) ประเทศไทยขาด “ความรู้” หรือไม่	๒๐๖
(๑.๒) ประเทศไทยขาด “Statesman (รัฐบุรุษ) ที่เสียสละหรือไม่”	๒๑๔
๙. ปฏิรูปประเทศ : ปฏิรูประบบรัฐสภาเพื่อการพัฒนาคุณภาพ ประชาธิปไตย.....	๒๒๑
[สิงหาคม ๒๕๕๓]	
- ตอนที่ ๑ ผู้ใดหรือกลุ่มใด ที่ทำให้คนไทยต้องตกอยู่ในสภาพแตกแยก ดังเช่นที่เป็นอยู่ในขณะนี้ (พ.ศ. ๒๕๕๓)	๒๒๑
ตอนที่ ๒ ขณะนี้ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เราจะหา “ทางออก” ได้อย่างไร	๒๒๖
๑๐. ทำอย่างไรที่เราปรารถนาใน “ระบอบประชาธิปไตย (ระบบรัฐสภา)” ของเราจึงจะมีประสิทธิภาพ [“การปฏิรูป (ประเทศ)”].....	๒๔๓
[พฤษภาคม ๒๕๕๗]	
- การปฏิรูป (ประเทศ) คงไม่่ง่าย อย่างที่พูดๆ กันในเวทีสาธารณะ	๒๔๓
- ถ้าเราจะปฏิรูป (ประเทศ) ให้สำเร็จสิ่งแรกที่เราต้อง “รู้” และ สิ่งแรกที่เราต้อง “ทำ” ในการปฏิรูป (ประเทศ) คืออะไร (?)	๒๔๕
- การมองเห็นหรือมองไม่เห็น “กฎหมายที่สำคัญที่สุด” ที่จะต้องแก้ไข หรือยกเลิกเป็นฉบับแรก “ในการปฏิรูป (ประเทศ)” มีความสำคัญอย่างไร (?)	๒๔๗

- ความเข้าใจ “การปฏิรูป (ประเทศ)” ของชนชั้นนำบางกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญ ในการทำให้การเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (โมฆะ) ๒๔๘
- สิ่งที่เรา (คนไทย) จะต้อง “ทำ” ต่อไป หลังจากการทำ “สิ่งแรก” แล้ว (ถ้าเราต้องการปฏิรูป (ประเทศ) ให้สำเร็จ) คืออะไร ๒๗๔
- ข้อคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน (ปัญหาว่า การมี “นายกรัฐมนตรี”^๕ ตามมาตรา ๗ หรือมาตราใด ๆ ของรัฐธรรมนูญจะปฏิรูป (ประเทศ) ได้หรือไม่) ๒๘๐
- “วิธีการปฏิรูป (ประเทศ)” ให้สำเร็จ (ตามความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน) ๒๘๕
- การปฏิรูปประเทศ คืออะไร ๒๘๘

๑๑. “ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง” หรือ “เลือกตั้งก่อนปฏิรูป” (?)

(เราจะปฏิรูปประเทศกันอย่างไร)..... ๒๙๓

[กรกฎาคม ๒๕๕๗]

- บทนำ สำหรับ “บทความ ตอนที่ ๓” ๒๙๓
- การปฏิรูปประเทศ ของ “คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.)” ๒๙๙
  - “โรดแมป” (กรอบระยะเวลาการใช้อำนาจของ “คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ”) ๓๐๐
  - ผลงาน ของ “คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ” (ในช่วงเวลาที่ผ่านมา) ๓๐๑
  - สถาปนาปฏิรูป ๓๐๓
  - “การทำประชามติ” ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ๓๐๔
  - “สภานิติบัญญัติแห่งชาติ” ๓๐๕
  - “คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ” ๓๐๕
- คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จะ “ปฏิรูปประเทศ” ได้สำเร็จหรือไม่ (ความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน) ๓๐๖
  - คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ยังไม่ควรขอพระราชทาน “รัฐธรรมนูญชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๕๗” ๓๐๖
  - การหา “ประสบการณ์” “การยกย่องรัฐธรรมนูญ” จาก” ประเทศที่พัฒนาแล้ว ๓๐๙
  - ความรู้ทาง “ประวัติศาสตร์การเมืองของประเทศที่พัฒนาแล้ว” ของคนไทย ๓๐๙
  - “คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ” จะ “บริหารประเทศ” อย่างไร ก่อนการขอพระราชทาน “รัฐธรรมนูญชั่วคราว พ.ศ. (๒๕๕๗)” ๓๒๐
  - “รัฐธรรมนูญชั่วคราว พ.ศ. (๒๕๕๗)” ควรมี “สาระสำคัญ” อย่างไร ๓๒๓
  - โอกาสของประเทศไทย ในการยกระดับให้คนไทยเป็นประชาชน ที่มีประสบการณ์ทางการเมือง ๓๒๗

บทสุดท้ายของบทนำ

๓๒๙